

«سر آغاز با نام و یاد خدا»

راهنمای تدریس کتاب زمان
ویژه‌ی مربیان نوآموزان پیش‌دبستانی
بر اساس کتاب زمان برای نوآموزان پیش دبستانی

مؤلف: زهرا نوزرآدان

اصول اخلاقی و انسانی حکم می‌کند
از کپی کردن این اثر، که حاصل تلاش
کارشناسان باتجربه و دلسوز است،
خودداری کنیم.

راهنمای تدریس کتاب زمان ویژه‌ی مربیان نوآموزان پیش‌دبستانی

نویسنده: زهرا نورآدان

ناشر: شرکت تعاونی خدمات نشر سرمشق

نشانی: خیابان آزادی، نرسیده به میدان انقلاب، خیابان جمال‌زاده جنوبی، خیابان کلهر، پلاک ۱۵

تلفن مرکز پخش: ۵۴۱۹۷۰۰۰

صندوق پستی: ۶۷۸ - ۱۳۱۴۵

سامانه پیام کوتاه: ۰۹۱۲۰۲۲۰۴۲۸

پایگاه الکترونیکی: www.sarmashgh.com

پست الکترونیکی: info@sarmashgh.com

مربیان گرامی

با سپاس از انتخاب شما امیدواریم کتاب «زمان» مورد استفاده‌ی شما و کودکان عزیزمان قرار گیرد. به‌طور قطع، شما مربیان عزیز به خوبی به دستور کار و چگونگی استفاده از کتاب واقف هستید. اما در اینجا مواردی را با هم مرور خواهیم کرد.

چنانکه می‌دانید و در مقدمه‌ی کتاب آمده است، مفهوم «زمان» یکی از مفاهیم دشوار برای کودکان است، زیرا زمان قابل دیدن و لمس کردن برای آن‌ها نیست و تا زمانی که گذر آن را احساس نکنند، زمان را درک نخواهند کرد. کتاب حاضر سعی در تسریع و تسهیل درک زمان دارد. تحول‌یافتگی زمان کودکان تا حدود ۹ سالگی ادامه دارد. اگرچه به تفاوت‌های فردی نیز بستگی خواهد داشت.

کتاب «زمان» برای سنین ۴ تا ۶ سال نوشته شده است. پس در استفاده و آموزش آن باید تأمل کرد. شایسته است با یک برنامه‌ی زمانی یا تقویمی، در هر هفته‌ی آموزشی، ساعتی را به تدریس یک مفهوم از کتاب اختصاص داد و در تمام هفته به شکل‌های مختلف آن را تکرار کرد. برای مثال در هفته‌ی اول مهرماه مفهوم «روز و شب» مطرح و در طی هفته تکرار شود. اگر کودکی به هر دلیلی متوجه مفاهیم نشود بهتر است آموزش را به وقت دیگری موکول کرد.

صفحه‌ی ۵: مفهوم روز و شب

در **صفحه‌ی ۵** کتاب از کودک بخواهید با دقت به هر شکل نگاه کند و آن را نام ببرد. سپس شکل را تعریف کند. از او بپرسید این شکل‌ها را کجا دیده است و هر کدام را در چه وقتی دیده است؟ یا چگونه و در چه وضعیتی دیده است؟ توجه کنید که به تاریکی یا روشنایی اشاره دارد. اگر مایل بود بیشتر در مورد آن‌ها گفت‌وگو کنید.

- در **صفحه‌ی ۶** از کودک خواسته شده تصویر «روز» را نشان دهد. بنابراین دو تصویر صفحه را مقایسه خواهد کرد و با تعیین تفاوت بین آن‌ها «روز» را مشخص می‌کند. در این فعالیت ضمن تشخیص روز، کودک به چالش بیش‌تری کشیده خواهد شد؛ زیرا دلیل روز بودن تصویر از کودک سؤال می‌شود و تنها به یک جواب ساده و کلیشه‌ای اکتفا نشده است. سپس از او بخواهید تصویر را با توجه به جزئیات تعریف کند. در ادامه با سؤالات گوناگون می‌توانید کودک را به فکر و صحبت کردن وادارید؛ برای مثال وسایل اتاق را نام ببرد و تعریف کند.

- در **صفحه‌ی ۷** از کودک خواسته شده «شب» را بین دو تصویر نشان دهد. ضمن اینکه تصاویر این صفحه با دو تصویر صفحه‌ی ۶ متفاوت است و ناچار کودک با دقت بیش‌تری باید توجه کند. پس از نشان دادن تصویر «شب» از او بخواهید دلیل شب بودن را بیان کند. هدف اصلی توجه به ماه در آسمان و روشن بودن چراغ است.

با پرسیدن روز و شب کودک را وارد مفهوم «زمان» می‌کنیم تا متوجه تفاوت تاریکی و روشنایی که به نام روز و شب است، بشود و این دو را از یکدیگر متمایز کند.

سپس سؤال‌های زیر هر تصویر را با زبانی ساده و واضح به کودک بگویید تا پاسخ دهد. از او بخواهید پاسخ‌های خود را به روشنی و با تفسیر بیان کند. ممکن است بعضی از کودکان به شروع و پایان روز توجهی نکرده باشند و با اینکه پدر و مادر این کلمات را به کار برده‌اند، اما کودک درک درستی از آن‌ها نداشته باشد. پس با پرسش‌های گوناگون باید از فهمیدن آن‌ها توسط کودک مطمئن شوید و در صورت نیاز درس را در هفته‌ی بعد نیز تکرار کنید تا او به خوبی آن‌ها را حس کند. برای شناخت شروع شب می‌توانید از کودک بخواهید در خانه، به شروع شب دقت کند و در همان وقت یک شکل ماه در آسمان برای شما بکشد و به مدرسه بیاورد.

در آخر، مانند صفحه‌ی قبل، از کودک بخواهید تصویرهای صفحه‌ی ۷ را هم با جزئیات تعریف کند. برای فهم بیش‌تر روز و شب، در **صفحه‌ی ۸** از کودک خواسته شده است به تصاویر نگاه کند و با بیان کاری که در تصویر انجام می‌شود، بگوید کدام کار را در روز انجام می‌دهیم.

با تمرکز کودک به کارها، او بیشتر به تفاوت روز و شب توجه خواهد کرد و برایش متمایز خواهند شد. هر تصویری را که کودک نشان داد از او بخواهید آن را شرح دهد و کار را تعریف کند.

پس از آن، تصاویر شب را نشان و شرح دهد. یکی از مشخصات شب در زیر صفحه نوشته شده است. می‌توانید در این باره با کودک بحث و گفت‌وگو کنید و دیگر کارهای شب را از او بپرسید.

صفحه‌ی ۹: مفهوم قبل و بعد

مفهوم قبل و بعد یکی از مفاهیم مهم در دوره‌ی پیش دبستان است و موارد استفاده‌ی فراوانی دارد؛ از جمله در مهارت‌های زبانی، ریاضی، علوم و زمان.

برای درک زمان کودک باید ترتیب اتفاقات و رخدادها را بدانند که چه اتفاقی قبل از اتفاق دیگر رخ داده است. پس با فعالیت‌های گوناگون این مفهوم را به کودک آموزش دهید و از پاسخ او مطمئن شوید که آن را فهمیده است. در **صفحه‌ی ۹** هم نمونه‌ای از این مفهوم آمده است. کودک دو تصویر را نگاه می‌کند و تصویر عملی را که قبل از خواب انجام خواهد داد، نشان می‌دهد.

در تمرین پایین صفحه نیز عمل یا اتفاق بعدی را نشان خواهد داد. پس از انجام تمرین قبل و بعد، می‌توانید از کودک بخواهید در مورد تصاویر صحبت کند. به‌طور عملی هم این مفهوم را انجام دهید؛ برای مثال در کلاس راه بروید و به یکی از بچه‌ها بگویید: «بعد از من بیا.»

صفحه‌ی ۱۰: مفهوم صبح

در **صفحه‌ی ۱۰** کتاب زمان به آموزش مفهوم صبح می‌پردازیم. طبق دستور کار از کودک بخواهید به ترتیب تصاویر را از بالا به پایین تفسیر و تعریف کند و کاری را که کودک در هریک انجام می‌دهد، شرح دهد. سپس سؤال کنید: «این کارها را در چه وقت روز انجام می‌دهیم.» با پاسخ کودک، دوباره تصاویر را از بالا نشان دهید و بگویید با طلوع خورشید که روز شروع می‌شود، ما بیدار می‌شویم و دست و صورت می‌شوئیم، صبحانه می‌خوریم و شروع به انجام کاری می‌کنیم. این وقت روز را «صبح» می‌گوییم. - در **صفحه‌ی ۱۱** نیز مانند صفحه‌ی قبل از او بخواهید تصاویر را تعریف کند و کاری را که در هریک انجام می‌شود، بیان کند و داستان این تصاویر را شرح دهد. آن‌گاه از هر کودک سؤال کنید که او صبح چه می‌کند. از او بخواهید از وقت بیدار شدن تا به مدرسه آمدنش را برای شما تعریف کند. به ترتیب درست کارها توجه کنید که دقیق آن‌ها را به خاطر بیاورد. سعی کنید با سؤالات گوناگون حافظه‌ی کودک را به چالش بکشید.

صفحه‌ی ۱۲: مفهوم ظهر

در این صفحه مفهوم «ظهر» را با داستان کودکی که صبح با مادرش به خرید رفته است و دارد وارد خانه می‌شود، و بعد از شستن دست‌ها با مادرش ناهار می‌خورد، برای کودک شرح دهید.

سپس از کودک بخواهید داستان را تعریف کند و از کلمه‌ی «ظهر» استفاده کند. به قبل و بعد هر اتفاق تأکید کنید. بگویید که معمولاً بیش‌تر مردم به‌خصوص کودکان در ظهر ناهار می‌خورند. از او سؤال کنید که چه وقت روز ناهار می‌خورد. آن‌گاه از او بخواهید کارهای صبح تا ظهر خود را تا ناهار خوردن تعریف کند.

در ابتدا یادآور شویم که هر مفهوم را در یک روز هفته آموزش دهید و در طی هفته آن را تکرار کنید. هر روز می‌توانید در شروع کلاس از کودکان بخواهید شروع صبح خود را تا رسیدن به مدرسه برای شما تعریف کنند و در ظهر دوباره روز خود را از صبح تا ظهر بیان کنند. صبح تا ظهر روزی را که در خانه بوده‌اند نیز شرح دهند.

صفحه‌ی ۱۳: مفهوم صبح، ظهر و عصر

پس از شناخت مفهوم صبح و ظهر به مفهوم عصر پرداخته شده است که به دنبال ظهر خواهد آمد. در این فعالیت نیز ابتدا از کودک بخواهید هر تصویر را تعریف کند. در تعریف هریک سعی کنید کودک را به تأمل و دقت به تصویر تشویق کنید تا به جزئیات توجه کند و مکث کافی در آن داشته باشد. این داستان در یک روز تعطیل کودک اتفاق افتاده است. یا روزی که به مدرسه نیامده است. وقت انجام هر کار از او سؤال کنید و سپس بخواهید یک روز خود را در خانه از صبح تا عصر تعریف کند. پس از آن پرسید کارهای شما با این کودک چه تفاوت‌هایی داشت.

با فعالیت‌هایی که کودک در مدرسه نیز انجام می‌دهد، می‌توانید به طور عینی صبح و ظهر را به او یادآور شوید.

صفحه‌ی ۱۴: مفهوم حالا، بعد از ظهر

در صفحه‌ی ۱۴ در تصویر بالا کودک از ما سؤال می‌کند: مادر «کی» به پارک می‌رویم؟ مادر کلمه‌ی «حالا» را بیان می‌کند. قطعاً در کلاس این کلمه بسیار تکرار خواهد شد. کودکان مرتب سؤال خواهند کرد: «من کی یا چه وقت این کار را انجام دهم.» پس به طور عینی می‌توان معنی «حالا» را به کودک آموخت؛ برای مثال با گفتن حالا یک نقاشی بکش. حالا یک شعر بخوان. در تصاویر پایین صفحه مفهوم «بعد از ظهر» آمده است. از کودک بخواهید هر تصویر را از چپ به راست تعریف کند. (زمان یک مفهوم ریاضی است.) سپس دستور کار را برای او بخوانید. در دستور کار، فعالیت با دقت مرحله به مرحله بعد از ظهر را شرح داده است. آن‌گاه بار دیگر از او بخواهید تصاویر را تعریف کند و داستان آن‌ها را بگوید و شما بعد از ظهر را شرح دهید که چه وقت از روز است و بار دیگر شروع روز، صبح، ظهر و بعد از ظهر و عصر را تعریف کنید. در آخر هر روز از کودکان بخواهید تمام روز را برای شما شرح دهند و کارهای خود را به ترتیب با زمان انجام آن‌ها بگویند.

صفحه‌ی ۱۵: مفهوم ترتیب (بعدی کدام است؟)

کودک بعد از شناخت و یادگیری مفهوم قبل و بعد، به مفهوم ترتیب و سپس توالی خواهد رسید که اساس درک مفهوم زمان است. با به خاطر سپردن و وصل ترتیب‌ها و توالی اتفاقات، کودک زمان را احساس خواهد کرد. در صفحه‌ی ۱۵ دو اتفاق یا کار در بالای صفحه به دنبال هم آمده است. از کودک بخواهید هریک را به ترتیب بیان و تصویر را تعریف کند. سپس بگوید: «در پایین صفحه دو تصویر کوچک دیده می‌شود که عمل یا کار بعدی دو عمل بالا را نشان می‌دهند، آن تصویر را نشان بده.» دوباره کودک بخواهید داستان را یک بار دیگر از ابتدای بیدار شدن کودک تصویر، تعریف کند. در آخر بگوید، دست و رو شستن خود را به ترتیب کارهایی که انجام می‌دهد، به صورت عملی نمایش دهد. یا به مدرسه آمدن خود را به ترتیب شرح دهد. در طی هفته می‌توانید با فعالیت‌های دیگری ترتیب چند اتفاق را با کودک تمرین کنید. اتفاقات آمده در کتاب تنها برای نمونه‌ی کار است. شما خود با خلاقیت مثال‌های دیگری انجام دهید. در صفحه‌ی ۱۶ کتاب نیز ترتیب دیگری بیان شده است.

صفحه‌ی ۱۷: مفهوم ترتیب و توالی روز و شب

در این صفحه مفهوم ترتیب و توالی «روز و شب» بیان شده است. کودکان با توالی (به دنبال هم آمدن) روز و شب، زمان را کم‌کم احساس خواهند کرد. (چنانکه می‌دانید الگوی ترتیبی یا توالی از مفاهیم مهم درس ریاضی است که در پیش دبستان آموزش داده می‌شود.) از کودک بخواهید شکل‌های هر ردیف را از چپ به راست به ترتیب و به دنبال هم شرح دهد تا متوجه توالی آن‌ها بشود. پس از چندبار شرح تصاویر به دنبال هم، از او بخواهید تصویر بعدی کشیده‌نشده را نشان دهد و به هر شکلی که می‌خواهد آن را بکشد. در این فعالیت منظور نقاشی یا درست کشیدن تصویر نیست، بلکه تنها مهم نشان دادن روز و شب به دنبال هم است. پس از کشیدن تصویرها دوباره شکل‌های هر ردیف را مرور کنید و توجه کودک را به روز و شب به دنبال هم جلب کنید. افقی شدن تصاویر در این صفحه، به علت جا شدن آن‌ها به دنبال هم است تا توالی نشان داده شود.

در صفحه‌ی ۱۸ کتاب زمان، ترتیب و توالی صبح، ظهر، عصر و شب بیان شده است. می‌توانید مانند صفحات صبح و ظهر ابتدا از کودک بخواهید کارهای صبح تا عصر خود را به ترتیب تعریف کند و سپس به تصاویر کتاب بپردازید و از او بخواهید ترتیب و توالی آن‌ها را نشان دهد.

صفحه‌ی ۱۹: مفهوم امروز

در صفحه‌ی ۱۹ به خوبی امروز با ترتیب چند کار شرح داده شده است. مربیان عزیز به والدین کودکان توصیه کنید که در خانه، برای انجام هر کاری «وقت» آن را نام ببرند. با تکرار زمان انجام هر کاری، کودک متوجه زمان و گذر آن خواهد شد. بگویید کارهای هر روز را از کودک سؤال کنند تا او به خاطر بسپارد و به یاد بیاورد. پرورش حافظه در احساس درک زمان اهمیت زیادی دارد و باید حافظه‌ی کودک را با پرسش درگیر نمود.

صفحه‌ی ۲۰: مفهوم فردا

در نمونه مفهوم فردا در کتاب با خوابیدن در شب و کوتاه کردن زمان آن، کار ساده‌تر شده است. در این نمونه کودک به توالی شب و روز پی می‌برد و اینکه فردا بعد از شب و خوابیدن می‌آید. در نمونه‌ی صفحه‌ی ۲۱ فردا و رفتن پیش مادر بزرگ را بعد از چند کار آورده تا کودک درعین حال متوجه فاصله‌ی زمانی آن بشود و دور بودن آن را حس کند، زیرا کودکان در انجام کار معمولاً انجام بلافاصله‌ی آن را می‌خواهند. قابل ذکر است که با آموزش مفاهیمی مانند دور، نزدیک، بلند و کوتاه در درس ریاضی به آموزش زمان یاری خواهد کرد.

صفحه‌ی ۲۲: مفهوم دیروز

مفهوم دیروز هم از مفاهیم مشکل و درعین حال نشان‌دهنده‌ی تداوم و توالی زمان است. در صفحه‌ی ۲۲ به‌خوبی دیروز نشان داده شده است. به‌خصوص مادر به تاریک شدن هوا اشاره می‌کند و اینکه شب شده و یک شب خوابیدن بعد از به کتابفروشی رفتن هم بوده است. در تعریف تصاویر از کودک بخواهید به جزئیات توجه کند و به یادآوری و به خاطر سپردن تأکید شود. مانند مفاهیم دیگر، آموزش دیروز در طی هفته در نمونه‌های عملی و موقعیت‌های واقعی تکرار شود.

صفحه‌ی ۲۳: مفهوم دیر، زود

مفهوم دیر و زود مانند سایر مفاهیم زمانی در موقعیت‌های واقعی بهتر احساس خواهد شد. در تصویر که شام و شب را نشان می‌دهد، به آن معنا که معمولاً همه‌ی ما شب در خانه خواهیم بود، دیر آمدن را به خوبی نشان می‌دهد. در تصویر توجه کودک را به چراغ و ستاره‌های آسمان جلب کنید. در تصویر پایین صفحه هم مفهوم زود بیان شده است که معمولاً کودکان برای انجام کارها عجله می‌کنند. این مفهوم را هم در موقعیت‌های واقعی آموزش دهید و در طی هفته تکرار کنید. در این تمرین هدف از نشان دادن ساعت توسط مادر، خواندن و آموزش آن نیست، تنها به کاربرد ساعت اشاره می‌شود که نشان دهیم هر کاری در وقت معینی باید صورت گیرد و به برنامه و تنظیم کارهای روزانه اشاره می‌کند.

صفحه‌ی ۲۴: نام روزهای هفته

بار دیگر در فعالیت **صفحه‌ی ۲۴** توالی و به دنبال هم بودن روز و شب را برای کودک تکرار می‌کنیم. به زبانی ساده می‌گوییم هفت روز به دنبال هم را یک هفته می‌نامیم که هر روز آن یک نام دارد. برای اینکه بتوانیم برنامه‌ی مدرسه و کارهای مان را دقیق بدانیم، روزهای هفته تعیین شده‌اند و با نام هریک می‌توانیم، برنامه‌ی هفتگی خود را مشخص کنیم.

برای تفهیم هفته و آموزش نام روزهای آن، هر روز را با انجام کاری همراه می‌کنیم تا کودک ضمن به خاطر سپردن کار و نام هفته، این دو را با هم همراه کند و نام را یاد بگیرد و متوجه کاربرد نام روزهای هفته هم بشود. همراه کردن کاری با روزهای هفته، ضمن تفکیک روزها، یادگیری آن‌ها را آسان خواهد کرد. بهتر است با برنامه‌ی واقعی کودک در هر روز هفته، آن‌ها را آموزش داد تا به‌طور عینی یاد بگیرد.

در کتاب برای نمونه هم هر روز هفته با کاری ملموس و آشنا برای کودکان آمده است. البته نیازی نیست که نام روزهای هفته را به دنبال هم یاد بگیرد. بلکه برای مثال کافی است بدانند روز جمعه تعطیل است و به پارک می‌رود. یا روز دوشنبه در مدرسه ورزش دارد. در آخر، مانند سایر صفحات از کودک بخواهید تصاویر را با توجه به جزئیات تعریف کند و گاهی نام اشیا و رنگ‌ها را هم از او پرسید. از او بخواهید برنامه‌ی هفتگی خود را شرح دهد و با کودک کتاب مقایسه کند.

صفحه‌ی ۲۸: ترتیب و توالی کارهای هفتگی

پس از یادگیری مفهوم هفته و به دنبال هم بودن روزهای هفته، به توالی هفته‌ها بپردازید و توجه کودک را به تکرار هفته و تکرار کارهای هفته جلب کنید. با تمرین‌های **صفحه‌ی ۲۸** و نمونه‌های واقعی خود کودک برای مثال دوشنبه‌ی هر هفته ورزش داریم، توالی هفته‌ها را شرح دهید. در این مورد هم به به‌خاطر سپردن و یادآوری کارها و برنامه توجه کنید.

صفحه‌ی ۲۹: فصل‌ها

در سن ۵ سالگی کودکان معمولاً نام فصل‌ها را طوطی‌وار می‌دانند و شاید کمی از مشخصات بعضی از آن‌ها را هم بگویند. در این صفحه در ابتدا فصل‌ها گفته شده و برای هریک تعریف آمده است. با خواندن تعریف فصل بهار، توجه کودک را به تصویر جلب کنید و از بهار بگویید. مانند روزهای هفته در فصل‌ها هم از مشخصه‌ای گفت‌وگو کنید؛ برای مثال عید نوروز در بهار است و از سفره‌ی هفت سین و دید و بازدیدها صحبت کنید. خاطره‌ای از بهار گذشته را به یاد کودک بیاورید و از او بخواهید اتفاقی را از بهار گذشته تعریف کند. به همین ترتیب فصل تابستان را شرح دهید.

- در **صفحه‌ی ۳۰** کتاب، نشانه‌هایی از فصل بهار و تابستان آمده است تا کودک بیش‌تر با آن‌ها آشنا شود. با سؤال‌های گوناگون نظیر پرسش‌های پایین صفحه، کودک را به تلاش وادارید تا با به یاد آوردن علامت‌های گوناگون فصل، آن را بهتر به خاطر بسپارد. همچنین در هر فصل با چگونگی هوا، روشنایی، گیاهان و علامت‌های دیگر او را درگیر کنید تا فصل را حل کند.

- در **صفحه‌ی ۳۱** فصل پاییز و زمستان آمده است.

- در **صفحه‌ی ۳۲** هم علامت‌هایی از زمستان و پاییز آمده که دقت کودک به آن‌ها جلب شود. پس از انجام فعالیت از کودک بخواهید تصاویر را دوباره تعریف کند.

از او بپرسید که آیا آن‌ها را قبلاً دیده است و به خاطر می‌آورد، می‌توانید بگویید آن‌ها را در دفترش نقاشی کند به هر شکلی که کشید او را تشویق کنید.

- در **صفحه‌ی ۳۳** با سؤالات گوناگون از فصل‌ها، کودک را به چالش می‌کشیم. شما نیز با پرسش‌های دیگری در مورد فصل‌ها با کودک گفت‌وگو کنید. می‌توانید هر روز با نشان دادن تصاویری یا درست کردن نشانه‌هایی، نام و چگونگی فصل‌ها را با کودک مرور کنید. هر روز به آب‌وهوا و نشانه‌های فصلی که در آن هستید تأکید کنید.

صفحه‌ی ۳۴: ترتیب و توالی فصل‌ها

پدر صفحه‌ی ۳۴ هم مانند ترتیب و توالی روز و شب، روزهای هفته، به ترتیب و توالی فصل‌ها پرداخته شده است. تصویرهای هر ردیف را از چپ به راست، به ترتیب نشان دهید و از کودک بخواهید آن را شرح دهد و هر فصل را نام ببرد. توجه او را ابتدا به ترتیب و سپس به توالی آن‌ها جلب کنید و از او بخواهید ردیف را ادامه دهد و بگوید پس از آخرین فصل چه فصلی خواهد آمد، می‌تواند برای پاسخ دادن به ردیف نگاه کند. کافی است علامتی از آن فصل را بگوید و بکشد. به همین ترتیب ردیف‌های بعدی را انجام دهید. به والدین کودکان بگویید در هر سال این توالی را یادآور شوند و خاطراتی از فصل‌های گذشته‌ی کودک را به یاد بیاورند.

صفحه‌ی ۳۵: گذر زمان با سایه

کودک با دیدن حرکت سایه نیز مانند انجام فعالیت‌هایی مثل نقاشی یا نمایش، گذر زمان را حس خواهد کرد. به خصوص اینکه سایه از جمله مواردی است که کودک در همه جا می‌بیند. دیدن سایه در اتاق و حرکت آن، توجه او را جلب خواهد کرد. شما می‌توانید مانند فعالیت **صفحه‌ی ۳۵** حرکت سایه در کلاس را با علامت‌گذاری به کودک نشان دهید. بدین ترتیب کودک گذر زمان را حس خواهد کرد. این حس به درک زمان او کمک خواهد نمود. برای احساس گذر زمان می‌توان از انجام کارهایی مانند کشیدن نقاشی، رفتن به خرید، نشان دادن ترتیب و زمان پختن غذا، دم کردن چایی با به جوش آوردن آب نیز استفاده کرد.

چنانکه در مقدمه‌ی کتاب گفته شد، برای اتمام کتاب عجله نکنید. با توجه به توان ذهنی کودک صفحات را زمان‌بندی کنید و با سرعت یادگیری او به ادامه پردازید. ممکن است گاهی در یک مفهوم دو یا سه هفته مکث و آن را تکرار کنید. این مورد برای همه‌ی درس‌های کودک صدق خواهد کرد.

صفحه‌ی ۳۶: مفهوم بزرگ شدن

در صفحه‌ی ۳۶ از بزرگ شدن کودک، گفت‌وگو می‌شود. کودکان بسیار دوست دارند که عکس‌های کودکی خود را ببینند که چه اندازه بوده و حالا چقدر شده‌اند. عکس‌های کودکی او را به ترتیب سن به او نشان دهید و از او بخواهید آن‌ها را تعریف کند. در این مورد از والدین کمک بگیرید تا عکس‌ها را نشان دهند.

در صفحه‌ی ۳۷: بزرگ شدن انسان‌ها

در این مورد با کودک گفت‌وگو کنید و ذهن او را به چالش بکشید. هر آنچه کودک از این بحث درک کند برای ما کافی و برای او مفید است. در تمرین پایین صفحه هم معنی شمع‌های روی کیک تولد را شرح دهید و سپس از او بخواهید کیک بچه‌ها را تعریف کند و بگوید چندساله هستند. از تولد او، تعداد شمع‌های روی کیک (اگر داشته) پرسید. هر آنچه به خاطر بیاورد از او قبول کنید حتی اگر تخیل باشد.

در صفحه‌ی ۳۸: بزرگ شدن جانوران و گیاهان آمده است.

صفحه‌ی ۳۹: مقایسه‌ی وقت‌ها

در این صفحه هم با فعالیت جالبی گذر زمان نشان داده شده است. از کودک بخواهید با دقت و تمرکز، فعالیت را انجام دهد. در کشیدن گل‌های بالای صفحه که یک ردیف است، از کودک بخواهید مثل نمونه تا پایان خط گل بکشد. سپس بگوید همان گل را در دو ردیف پایین بکشد. در پایان کار از او پرسید، کشیدن گل‌های کدام ردیف را زودتر تمام کردی. کدام ردیف بیش‌تر طول کشید. هرگونه پاسخی را از او قبول و تشویق کنید.

با انجام این دو فعالیت، کودک گذر زمان متفاوت دو ردیف را حس خواهد کرد، اگرچه نتواند شرح دهد.

می‌توانید از او بخواهید یک بار دیگر فعالیت را در دفتر نقاشی خود انجام دهد تا بهتر آن را حس کند. فعالیت پایین صفحه را هم به‌طور عملی با کودک انجام دهید. با تمرین‌هایی نظیر این صفحه، فعالیت‌های دیگری را هم انجام دهید.

